

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 1.

Tilleggsspørsmålnr.

Emne: Transport av høg.

Oppskr. av:

(adresse):

Fylke:

Troms.

Herad:

Nestafjord

Bygdelag:

Gard:

Grov

G.nr.

65

Br.nr. 3.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

Ja.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

1. Transport av høg foregår stort sett på samme måte på mindre gårder som store, da det for det meste er småbruk, men litt forskjellig kan det jo være med transporten.

Utmarken er det mange små som pleier å slå. Man får og bestifår klo en del med gress i utmarken, men siden jeg kan huske (juli 1912) har det ikke vært slått noe. Og den utmark som de slo i be nyttes nå til felles beite for kreaturen.

Utmarksblatten holder seg fremdeles på mindre gårder og vil sannsynligvis fortsette.

Ligger utmarksblatta slik til at de må benyttes både helst og dory for de er mest, borieg som vi kaller det, men også nordlandsblatter er benyttet.

2. Transporten til husjen eller tørkesplassen foregår på forskjellige vis etter som terrenget er, helst med ^{helt} vis det er mulig, men ^{tar} enkelt ^{tar} det i tau eller snøre.

En Læneget slik, at en kan bruke
 sløge brukes også det, dels med handkraft
 og dels med best hvis det er mulig, Det
 oppkaldes for å ablogge Læneget.

Hvis brenn er tung folier en helst
 å ta mannen i hendene for å hjelpe
 ham opp. Når slatten tar til, hjelper
 alle til, store havel, som små eller som
 de makter for det hjeller jo å drive
 på å berge det i Lits så snart som
 råd er. Jo, det brukes også snøsekkene
 som har en maskevidde mellom 10-15 cm.

Material til snøsekkene benyttes
 helst av tvilt linsnøse, men også sisal.

Transport av høy for løpstreng
 brukes mer skjelden. Hiper er ibyende
 her og brukes ikke, men trillebår brukes
 ofte der hvor det ikke tas sleperier.

Trillebår til transport av høy
 har ikke noen spesiell konstruksjon,
 men enkelte har den allikevel be-
 stående av hjulet og to stenger med
 platt uten turpottler. Brukes både av
 yngre og eldre.

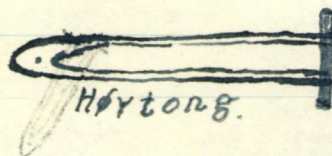
Redskap av fire langsgående
 bestaver festet sammen med en Lær-
 gående stav i begge ender kjennes en
 ikke til.

3. Helst kjens Læneget Læne fra kommer-
 føre, men ^{vist} forholdene tilsier det benyttes
 vinterføre i stor utstrekning. Om
 kommeren foregår transporten med
 langvogn bestående av fire grinner

på ca. 1 m. høje svær. Om vinteren brükes det almindelige vedsleder med de samme højgrinner som benyttes til langvognene.

Skens min far levde brükte vi sleder både til vinter og sommerføre. Den var forarbejdet med det brük for øje. Fløretsen var som en vedsleder, men den var forsynet med baldestykke som havde form af et ryggstø, og så var det ikke jernspong (skonning) under snieue.

Til fastgjøring av lasset benyttes højtong som var arbejdet slik, som illustrasjonen viser.

4.

Transport med dette redskap benyttes svært lite nu. Højtsledet er arbejdet der for oss. Høy og hørtjøring foregår med en og samme vogn.

Skrimmen består i de fleste tilfeller av fire staver med netting, men enkelte brüker ennå det gamle, sprinkler.

Forandringen er den at de som arbejder nye sløyfer no sprinklene og benytter netting isteden da grinner høtsakt blir så meget lettere.

Når spesielle regler for siste lasset har jeg ikke hørt noe om og jeg tror heller ikke at noe slike regler har forekommet.

Den var alltid nøye med å skrape i sawnen all højet til sist for man synes at det er blykt å bli noe igjen.

4) Tånet som biner, larset kaller vi gjørlan.

Det kjennes ikke til om det skulle være noe bestemt forhold mellom høystakken og larset og mellom sommerlass og vinterlass.

Bare en lurt bruk foran høysteden

5. Fjellslått har ikke i noen stor utstrekning vært benyttet såvitt meg bekjendt da de har haad sin egen utmarkslått - utmarkteig.

6. Dette spørsm. har det no stort sett ikke være så meget å søre på da de som hadde høyt i transportere benyttet det mest gunstige føre da det ikke var noen sneplog & som benyttet der da. Først sneplogkjøring av hovedvegen har vi fått ganske nyelig. Brøytingen bli no helst å foregå på den måten at de kjøle flere i lag etter en, og delvis måtte sneskofta tas i bruk for å måkke kujen best.

Tjøndagen arter seg ganske ukjell. Man er som regel tidlig opp den dagen kjøringen tar til for å gi lysten mat, og så tar en riste med når veien lang, samt tobakk må ikke glemmes for den som bruker det. Kaffe bruker en som regel ikke å ta med, men da smaker den også når en kommer hjem.